

Dosarul nr. 2ra-1618/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sușchevici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, Iu. Cotruță, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ivan Catranji, reprezentat de avocatul Stela Sandu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Catranji împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 11 octombrie 2019, Catranji Ivan, reprezentant de avocatul Stela Sandu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând încasarea de la bugetul de stat a sumei de 50000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în data de 28 martie 2018 de către Procurorul PCCOCS, a fost emisă ordonanța de pornire a urmăririi penale în baza art.46, 224 alin.(1) Cod penal, iar conform procesului-verbal de reținere din 29 martie 2018 a fost reținut. La 31 martie 2018 prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, i-a fost aplicată măsura preventivă – arestul preventiv pe un termen de 30 zile. Prin decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost menținută încheierea din 31 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Prin încheierea din 27 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost prelungită măsura preventivă - arestul preventiv pe un termen de 30 zile, care a fost menținută prin decizia din 21 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Ulterior prin încheierea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost prelungită măsura preventivă - arestul preventiv pe un termen de 30 zile, iar prin decizia din 06 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost menținută încheierea din 24 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Prin încheierea din 19 iunie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, menținută prin decizia din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost prelungită măsura preventivă - arestul preventiv pe un termen de 30 zile.

Reclamantul a afirmat că, în data de 24 iulie 2018, de către Judecătoria Bălți, sediul Central, a fost emisă sentința prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.46, 224 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă

sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale. De către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale, Oficiul nord, a fost declarat apel împotriva sentinței din 24 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central. La 05 decembrie 2018 a fost emisă decizia Curții de Apel Bălți prin care a fost respins ca fiind nefundat apelul declarat de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale, Oficiul nord, fiind menținută sentința instanței de fond fără modificări. Prin decizia din 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a decis inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, împotriva deciziei din 05 decembrie 2018 a Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală privind Catranji Ivan Andrei ca vădit neîntemeiat.

Reclamantul a declarat că, este evident că i-au fost aplicate măsurile de rigoare contrar legislației, însă nu a fost luat în considerare faptul că infracțiunea de care a fost condamnat, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave și nici nu urma a fi aplicată arestarea preventivă. Or, a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 224 alin.(1) Cod penal ce prevede pedeapsă cu închisoare de până la 3 ani, iar conform art. 16 alin.(3) Cod penal, această infracțiune face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave. Astfel, a considerat că în privința sa ilegal a fost aplicată cea mai drastică măsură preventivă - arestul preventiv, ilegal a fost privat de libertate. Or, conform art. 176 alin.(2) Cod de procedură penală, arestarea preventivă se aplică numai persoanei care se bănuiește sau se învinuiește de săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, clasificate conform prevederilor art. 16 Cod penal.

Reclamantul a precizat că la fiecare ședință de judecată, în care se examina chestiunea privind prelungirea măsurii preventive, a invocat acest fapt în fața instanțelor de judecată, însă nu au fost auziți. În speță, arestarea sa a fost una ilegală și neprevăzută de lege.

De asemenea, a indicat că din prevederile legii rezultă prezumția, precum că persoana trebuie să fie liberă decât dacă autoritățile statului pot dovedi că există temeieri relevante și suficiente care să justifice detenția. Astfel, la aplicarea normelor privind reținerea, arestarea preventivă, instanțele judecătorești și organele de urmărire penală sunt obligate să-și desfășoare activitatea, astfel încât nicio persoană să nu fie lipsită de libertate în mod arbitral sau fără ca acest lucru să fie absolut necesar.

Prin reparația echitabilă instituită ca obligația statelor membre ale Consiliului Europei printre altele se înțelege recunoașterea dreptului încălcat și achitarea victimei violării prejudiciului moral și cheltuielile legate de apărarea drepturilor sale. Pentru examinarea prezentului litigiu, a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1000 lei, conform bonului de plată seria DAA nr. 13758665 din 17 august 2018 cheltuieli care urmează a fi încasate de la bugetul de stat.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Catranji împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 50000, 00 de lei.

Prin decizia din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Ivan Catranji, reprezentat de avocatul Stela Sandu și s-a menținut hotărârea din 12 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, la caz, nu sunt întrunite condițiile prevăzute de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind repararea prejudiciului cauzat, or, prin sentința din 24.07.2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, Catranji Ivan Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.46, 224 alin.(1) CP, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 u.c, iar prin decizia din 05.12.2018 a Curții de Apel Bălți apelul declarat de Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale împotriva sentinței Judecătorei Bălți, sediul Central din 24.07.2018 s-a respins ca nefondat, cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări. La fel, s-a reținut faptul că, potrivit Deciziei Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 05.12.2018, în cauza penală privindu-l pe Catranji Ivan Andrei, ca vădit neîntemeiat.

Instanța de apel a considerat că prima instanță just a stabilit că reclamantul Catranji Ivan nu este în drept de a pretinde repararea prejudiciului cauzat în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești, or, în privința reclamantului a fost emisă o sentință de condamnare, care a fost menținută de instanțele ierarhic superioare.

Succesiv instanța de apel nu a reținut ca temei de admitere a prezentei cereri de chemare în judecată faptul că infracțiunea de care a fost condamnat reclamantul face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, nici nu urma a fi aplicată arestarea preventiv, or, în privința reclamantului nu a fost emisă o sentință de achitare/scoatere de sub urmărire penală sau o încheiere/decizie care să ateste ilegalitatea măsurii preventive aplicate.

Corespunzător, în circumstanțele în care în privința reclamantului a fost emisă o sentință de condamnare, instanța de apel a concluzionat că prima instanță just a conchis că în speță nu survine răspunderea Statului pentru prejudiciul cauzat lui Catranji Ivan Andrei, or, în speță nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art.3 și art.6 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, iar pretenția reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

La 01 octombrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.135), Ivan Catranji, reprezentat de avocatul Stela Sandu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, judecarea recursului și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și dictată de concluzii și argumente nemotivate. Or, motivarea este un element esențial al hotărârii/deciziei judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Jurisprudența CtEDO a relevat că funcția unei hotărâri motivate este de a demonstra că părțile au fost auzite. Instanța de apel a trecut în mod superficial circumstanțele cauzei și fără o apreciere legală.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, conform scrisorii de însoțire datate cu 13 octombrie 2020 (f.d.137) și a fost recepționată la 19 octombrie 2020, conform avizului de recepție (f.d.138).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 15 septembrie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 01 octombrie 2020, prin intermediul poștei (f.d.135), ceea ce denotă că recursul este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ivan Catranji, reprezentat de avocatul Stela Sandu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ivan Catranji, reprezentat de avocatul Stela Sandu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ivan Catranji, reprezentat de avocatul Stela Sandu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ivan Catranji, reprezentat de avocatul Stela Sandu, împotriva deciziei din 15 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat